

KORTÁRS KORZÓ SZEGEDEN — 2019

Nagyszerű és eléggé nem dicsérhető hagyomány, hogy a Szegedi Szimfonikus Zenekar évről évre kortárszenei hangversennyel zárja évadát székhelyén, a Korzó Zeneházban. Az elmúlt évad korántsem volt könnyű a zenekar számára: nemcsak hogy sokszor kellett bizonyítania a közönség előtt, de ráadásul több műfajban is, hiszen évek óta egyetlen szegedi hivatásos zenekarként a koncert- és operaprodukciók mellett musicalt, operettet, kísérőzenét egyaránt játszik. Mindezek mellett júniusban teljes koncerttel segíteni a hazai kortárs művek megismertetését: igazi misszió.

Idei kortárs — tegyük hozzá: ajándék — koncertjükön két ősbemutóra is vállalkoztak: Fehér György Miklós Concerto per oboe d'amore solo e archi és Rózsa Pál Sinfonietta Op. 622. c. műve előadásukban hangzott el először, Madarász Iván Episodi concertanti c. fuvolaversenye pedig szegedi bemutatóként. A hangverseny karmestere, szerkesztője és műsorvezetője Gyüdi Sándor Liszt-díjas karnagy, a szimfonikus zenekar igazgatója volt, aki nemcsak frappáns bevezetőket, ismertetőket mondott, hanem hangulatos beszélgetéseket is kezdeményezett a — nagy örömünkre — jelenlévő szerzőkkel. Fehér György Miklós — aki hosszú évek óta kötődik városunkhoz (mint elmondta: 44 éve fél évig helyettesítette Huszár Lajost is a konzervatóriumban), aktív tagja a Vántus-társaságnak — 8 évig tanult oboázni, régi kedvence volt az oboa d' amore, mely egyesíti az oboa finomságát és az angolkürt erejét; a most bemutatott mű megírására Steiler Tamás kérte föl. Három, tökéletesen fölépített tételből álló vonóskísérettel hangszerelt, diatonikus stílusú versenyműve a ritkán felhangzó igen szép hangszer „lelkét” remekül jelenítette meg: az

első tétel hosszabb meditatív bevezetése után csak később válik élénkebbé. Éteri, magas vonóshangzásokkal kezdődik a második tétel, majd szép álló akkordok felett dalol a szólista, hogy egy igazi klasszikus kadenciában külön is megmutatkozzon. Könnyed, játékos, táncos és virtuóz a harmadik tétel, melynek vége felé egy-egy rövid részlet erejéig visszatér az első, majd a második tétel néhány motívuma. Steiler Tamás — akit ebben az évben harmadszor választottak meg Az Év Zenészének — gyönyörűen játszotta a mű nem könnyű szólóját, látható örömmel muzsikálva különleges hangszerén. Rózsa Pál legtermékenyebb zeneszerzőink egyike — Sinfoniettájának opus száma: 622) —,

ősbemutatóként felhangzó darabján is érződött, hogy felkészülten és koncepciózusan komponál. Marcato akkordokkal kezdődik műve első tétele, de ez a „kemény” kezdés azonnal oldódik, hogy egyre változatosabb részek kövessék egymást: asszimmetrikus vonóspizzicatók, s jelentős üstdobszólamok. Lágú, dallamos, sordinos, csak vonószekarra hangszerelt a második tétel, szép, sokszólamú akkordokkal, szólókkal, a magas és a mélyvonósok párbeszédével. Igazi virtuóz scherzo a harmadik tétel, mely klarinétszólóval indul, itt is komoly szerephez jut az üstdob, befejezése epikus jellegű, filmzeneként is megállná a helyét. Szokatlanul magas fekvésben játszik a fagott a negyedik tétel elején, melynek a szerző programot is adott: ez az Ősz tétele, tehát az őszi napsugár szépségét, a hulló falevelek szomorúságát festi, ennek megfelelően végig maestoso, drámai jellegű, befejezése pedig igazi apoteózis.

Madarász Iván Erkel- és Kossuth-díjas zeneszerző immár élő klasszikusaink egyike, akinek zenéjét és szavait egyaránt felemelő érzés hallgatni. Episodi concertanti c. fuvolaversenye rendkívül sok szépséget tartalmaz: miközben hihetetlen sok lehetőséget ad a szólistának és az igen sok szólamban concertáló zenekarnak, aközben láthatatlan alkotói varázspálcájával szorosán tartja össze a művet: a félimprovizatív tételszakaszok változatos, szép hangképekké állnak össze, a lírai kamarazene a teljes zenekart megszólaltató gyors részekkel váltakozik, időnként feltűnik a híres B-A-C-H-motívum. Ihletetlen szép a befejezés: korálszerű akkordok után gyors, virtuóz rész következik, ezt ismét ünnepélyes hangzatok követik, végül sokszor ismételt sóhajmotívumokkal zárul a mű. Wendler Enikő fuvolaművész álomszép játékával tette teljessé benyomásunkat: ez a darab remekmű. Gyüdi Sándor mindhárom műben elsőrangúan és kreatívan teljesítette a szerzők akaratát: a hagyományosabban szerkesztett két darabban intenzíven vezette a zenekart, Madarász művében csak szükség szerint segítette, hogy teljesüljön a szerző és a zenekar emelkedett kommunikációja.

S nem lesz a nyár sem kortárszene nélkül: a Szegedi Szimfonikus Zenekar augusztus 14-i ajándékkoncertjén, a Dóm téren ősbemutatóként hangzik fel Tóth Péter Resurrexit c. alkotása és Szirtes Edina „Mókus” Vidróczki c. etno-szimfonikus műve.

Kiss Ernő